

STATSBUDSJETTET 2024

INNSTILLING FRA FAMILIE- OG KULTURKOMITEEN

Dato: 20.12.23

Familie- og kulturkomiteens [Innst. 14 S \(2023-2024\)](#) om bevilgninger på statsbudsjettet for 2024, kapitler under Kultur- og likestillingsdepartementet, ble behandlet i Stortinget 19. desember.

Nedenfor følger en oppsummering av innstillingen med vekt på forslag og merknader om NTOs medlemmer, saker som står på NTOs dagsorden og annet som det etter administrasjonens vurdering kan være verdt å merke seg.

Blant annet er det gledelige økninger til enkelte NTO-medlemmer, men uten at underkompensasjonen for lønns- og prisvekst er rettet opp. Ellers er det en overraskende skuffelse at ikke driftstilskuddet til Kloden teater videreføres.

Den nye tilskuddsordningen for scenekunstkompanier etableres i Kulturfondet, slik NTO har tatt til orde for som en del av vårt fortløpende arbeid for å sikre armlengdeprinsippet.

Ellers har NTOs kommentarer om den uforståelige bruken av nøkkeltall, så vel som våre konkrete forslag til rydding i kapitler og poster, satt tydelige spor i mindretallsmerknader fra Høyre.

RAMME

Budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Sosialistisk Venstreparti (SV) innebærer en samlet økning i komiteens tilrådning til bevilgning på rammeområde 3 fra kr. 24 827 423 til kr. 24 869 923, tilsvarende en økning på kr. 42,5 mill. Av disse er 17,1 mill. kroner økninger til NTO-medlemmer, mens de øvrige økningene for en stor del er knyttet til museer (18,1 mill. kroner).

ØKNINGER TIL NTO-MEDLEMMER

Avsetningen over kap. 323 post 70 *Musikk- og scenekunstinstitusjoner* økes med gledelige 13 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag, fordelt med:

- 10 mill. kroner til Arktisk Filharmoni
- 3 mill. kroner til Norsk Blåseensemble

Når det gjelder økningen på 10 mill. kroner til Arktisk Filharmoni er det lagt til følgende merknad: *Flertallet er enige om at bevilgningen er en bevilgning utover fordelingen mellom stat, fylkeskommune og kommuner.*

Avsetningen over kap. 320 post 75 *Tilskudds til litteraturhus, kunstscener og kompanier mm.* er økt med kr. 12,2 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag, hvorav gledelige:

- 2 mill. kroner til Teater Manu
- 2,1 mill. kroner til Rosendal Teater

I flertallsmerknadene slutter AP, SP og SV seg til økningene i budsjettforliket så vel som de økningene til enkelte NTO-virksomheter, som allerede var foreslått i regjeringens budsjettforelegg (4 mill. Det Norske Teatrets satsing i Groruddalen, 3 mill. kroner til Bergen Nasjonale Opera, 2,5 mill. kroner til Musikksekskapet Harmoniet og 1 mill. kroner til Turnéteatret i Trøndelag).

Økningene spises likevel delvis opp av underkompensasjonen for lønns- og prisveksts, som altså ikke er rettet opp i Stortingets behandling av budsjettet.

Rogaland Teater/Kulturhøyden Stavanger

Det er ellers verdt å merke seg at det er bred politisk oppslutning om Kulturhøyden Stavanger:

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er glad for at Høyre og Venstre også er positive til det som også omtales som «Akropolisvisjonen», og som nå har fått prosjektnavnet «Kulturhøyden Stavanger» og omhandler fornying av Rogaland Teater og Stavanger museum på Kannikhøyden i Stavanger. Flertallet viser til at regjeringen i statsbudsjett 2024 har satt av 2 mill. kroner til Stavanger kommune, øremerket arbeidet med prosjekteringen av Kulturhøyden Stavanger under kap. 300 post 79.

Kritisk for Kloden teater

Overraskende og skuffende er det at tilskuddet til Kloden teater ikke er videreført etter budsjettforliket. Kloden teater kom inn på statsbudsjettet etter vedtatt revidert nasjonalbudsjett 2023, men meningsløst nok ble tilskuddet ikke foreslått videreført i budsjettforelegget for 2024. SV og Høyre forslø 3 mill. kroner i driftsmidler til Kloden teater i sine alternative budsjetter.

Når det heller ikke er bevilget statlige midler til byggeprosjektet Kloden teater, får dette store konsekvenser for både den ordinære driften og for den videre utviklingen av teateret som nå er inne i siste fase av et utviklingsprosjekt – fra å være på midlertidige scener til å ha et ferdig prosjektert teaterhus nederst i Groruddalen i Oslo.

NY ORDNING FOR ETABLERTE KOMPANIER

I tråd med forslaget i regjeringens budsjettforelegg, etableres den nye tilskuddsordningen for scenekunstkompanier i Kulturfondet. Dette er et viktig gjennomslag for NTO, som har tatt tydelig til orde for at en slik ordning må plasseres i fondet og forvaltes av Kulturrådet for å sikre armlengdeprinsippet.

Ordningen etableres ikke som en forskriftsfestet ordning i Kulturfondet, slik Danse- og teatersentrum derimot tok til orde for da de ikke fikk gjennomslag for at ordningen skulle forvaltes direkte over statsbudsjettet og administreres av Kulturdirektoratet.

Det betyr at Kulturrådet gis armslag til å gjøre en samlet og helhetlig gjennomgang hvor alle de ulike fondsordningene på scenekunstområdet sees i sammenheng slik NTO har tatt til orde for.

Ellers videreføres tilskuddet til Jo Strømgren Kompani og Verdensteatret på kap. 320 post 75 også i 2024 for å unngå usikkerhet for disse to kompaniene i 2024. Dette innebærer at overføring av bevilgningen til disse gruppene til kap. 320 post 55, i forbindelse med etableringen av ny tilskuddsordning for etablerte scenekunstkompanier, først skal skje med virkning fra 2025. Kap. 320 post 55 reduseres dermed med 6,6 mill. kroner mot tilsvarende økning på kap. 320 post 75.

Flertallet [AP, SP, SV] er glade for at det er foreslått midler til etablering av en ny ordning for etablerte scenekunstgrupper fra 2024. Flertallet støtter forslaget om at ordningen legges til Kulturrådet for å sikre armlengde avstand.

Flertallet understreker viktigheten av at ordningen kommer raskt på plass og viser til at en forskriftsfesting vil bety at ordningen utsettes og ikke vil være operativ før i 2025. Flertallet er opptatt av at ordningen kommer raskt på plass og at denne skal være treffsikker. Flertallet har forventning til at Kulturrådet, i utformingen av kriterier og rapporteringskrav for ordningen, må vektlegge at det er stor variasjon i driften til de etablerte kompaniene, og vurdere behovet for vurderingskriterier som i tillegg til kunstnerisk kvalitet ivaretar posisjon i bransjen, langsiktige avtaler, aktivitet i inn- og utland, drift og profesjonalitet. I denne forbindelse forutsetter flertallet at Kulturrådet også tar en særskilt vurdering av kompetansebehov som vil være nødvendig i fagutvalget som skal vurdere søknadene, for å sikre en ordning som treffer godt og nettopp gir den forutsigbarhet og langsiktighet som er målsetning.

Flertallet støtter videre forslaget om at tilskuddene til Jo Strømgren kompani og Verdensteatret, som i dag mottar midler over kap. 320 post 75, overføres til den nye ordningen. Flertallet viser samtidig til at denne endringen bidrar til stor usikkerhet for de to kompaniene som til nå har hatt fast bevilgning. Ettersom ordningen for etablerte scenekunstgrupper fortsatt er under utvikling, skaper dette stor usikkerhet for Jo Strømgren kompani og Verdensteatret, som ikke lenger har forutsigbarhet for sin aktivitet i 2024. Flertallet viser til at det ikke har vært intensjon å skape usikkerhet for disse to kompaniene. For å bidra til forutsigbarhet for Jo Strømgren Kompani og Verdensteatret vil flertallet videreføre deres tilskudd på kap. 320 post 75 også i 2024. Dette innebærer at overføring av bevilgningen til kap. 320 post 55 for de to gruppene først skal skje med virkning fra 2025. Flertallet foreslår derfor at kap. 320 post 55 reduseres med 6,6 mill. kroner mot tilsvarende økning på kap. 320 post 75.

MINDRETALLSMERKNADER

Usikkerhet om tall

Høyre kommenterer usikkerhet om premissene for og bruk av tall i samsvar med NTOs innspill:

Høyre:

Disse medlemmer viser til at svært mange høringsinnspill har avslørt usikkerhet om premissene for og bruken av tall knyttet til statsbudsjettet for 2024. Regjeringen hevder at budsjettet inneholder reell kompensasjon for forventet lønns- og prisvekst. Ingen regnestykker med utgangspunkt i budsjettets egne tall bekrefter dette. Tvert imot viser de samme tallene et realkutt for mange budsjettposter på om lag 1 pst. i 2024. De samme tallene viser for mange en underkompensasjon i begge foregående år. Samtidig viser beregninger fra Creo at kulturens andel av statsbudsjettet er på sitt laveste på mange år.

Postplasseringer

Videre kommenterer Høyre ulogiske plasseringer på kapitler og poster i statsbudsjettet, og tar til orde for å samle musikk- og scenekunstinstitusjonene på kap. 323 post 70. Dette i samsvar med NTOs innspill:

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at mange organisasjoner og virksomheter de siste årene har påpekt en rekke ulogiske plasseringer på kapitler og poster i budsjettet. Dette har ingen budsjettkonsekvenser, men er viktig for blant annet å kunne sammenligne aktører som tilhører samme sjanger på en bedre måte enn i dag.

Disse medlemmer vil med bakgrunn i dette anbefale at en rekke formålsmottagere flyttes fra andre kapitler og poster og samles på kap. 323 post 70. Viktige kjennetegn ved musikk- og scenekunstinstitusjonene er at de har karakter av å være faste/varige, profesjonelle virksomheter som eksisterer uavhengig av de kunstnerne som en gang etablerte virksomheten, med skiftende

kunstnerisk ledelse og ordnet arbeidsgiveransvar. Slike institusjoner skiller seg fra personlige kunstnerskap som derimot eksisterer i kraft av den eller de kunstnerne som har etablert virksomheten og som selv eier og styrer den. Hver enkelt institusjon ivaretar og utvikler, innenfor sin egendefinerte kunstneriske profil, et bredt spekter av individuelle kunstnerskap og prosjekter, som samlet representerer et mangfold av estetiske uttrykk.

Disse medlemmer anbefaler følgende flyttinger internt i budsjettet til kap. 323 post 70:

- *Fra kap. 325 Allmenne kulturformål, post 78 Barne- og ungdomstiltak: Norsk Scenekunstbruk*
- *Fra kap. 320 Kulturdirektoratet, post 75 Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier: BIT Teatergarasjen, Black Box teater, Det Norske Kammerorkester, Det Norske Solistkor, Edvard Grieg Korene, Kloden teater, Kvääniteatteri, Nordic Black Theatre, Riksscenen for nasjonal og internasjonal folkemusikk, joik og folkedans, Rosendal Teater, Teater Manu, Unge Viken Teater, Østfold Internasjonal Teater*
- *Fra kap. 320 Kulturdirektoratet, post 74 Organisasjoner og kompetansesentre mm: Bærum kulturhus – Dans Sørøst Norge, DansiT – Dansekunst i Trondheim og Midt-Norge, Dramatikkens hus, Skuespiller- og danseralliansen,*
- *Fra kap. 320 post 55 Norsk kulturfond: BIT20 Ensemble.*

Det er også verdt å merke seg at Høyre, FrP og Venstre ber regjeringen vurdere å flytte Festspillene i Bergen, Festspillene i Nord-Norge og Olavsfestdagene fra musikkfestivalordningen i Kulturfondet til kap. 323 post 70. Peer Gynt ble i 2022 flyttet fra fondet til kap. 320 post 75.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at stikk i strid med forutsetningene som Stortinget la til grunn da knutepunktordningen ble fjernet i 2015, har den økonomiske støtten og forutsigbarheten til Norges tre største festivaler blitt systematisk bygget ned. Både Festspillene i Bergen, Festspillene i Nord-Norge og Olavsfestdagene har opplevd realkutt i tildelingene og ingen har fått innvilget søknader om flerårig tilskudd slik de ble forespeilet da de ble flyttet over til musikkfestivalordningen hos Norsk kulturråd.

Disse medlemmer viser til at festivalene opplever situasjonen som så kritisk at de nå ber om at det tas politisk initiativ til å flytte festivalene til ordningen for Musikk- og scenekunstinstitusjoner, kap. 323 post 70.

Siden dette er nasjonale kulturinstitusjoner med lang planleggingshorisont, faste staber og driftskostnader, trenger disse tilsvarende forutsigbarhet som mange andre aktører blant teatrene og orkestrene, og disse medlemmer ber regjeringen vurdere dette.

Arktisk Filharmoni

Venstre

Dette medlem viser til at Arktisk Filharmoni har en svært betydningsfull rolle og har i flere år vært klare til å ta et nasjonalt ansvar i Nordområdene og Sápmi. Dette medlem er også kjent med at de er klare for å utvide. Av den grunn viser dette medlem til sitt alternative statsbudsjett hvor det foreslås en økning på 2,5 mill. kroner til Arktisk filharmoni. Dette vil være et viktig signal om at man har ambisjoner for fortsatt oppbygging av organisasjonen, med sikte på status som nasjonalt orkester.

Av denne grunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å komme tilbake med en vurdering om å gjøre Arktisk Filharmoni til et nasjonalt orkester, på linje med Oslo-Filharmonien og Bergen Filharmoniske Orkester.»

Det Norske Teatret

Høyre og Venstre

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at det over tid har oppstått et økende økonomisk gap, hva gjelder bevilgninger til kunstnerisk aktivitet, mellom de to nasjonale teatrene i hovedstaden. I Budsjett-innst. S. nr. 12 (1990–1991) ble følgende uttalt:

«Komiteens flertall, alle unntatt Fremskrittspartiet, vil understreke at Det Norske Teatret og Nationaltheatret er likestilte riksscener. Når staten nå har bidratt til gjeldssanering ved Nationaltheatret, må også Det Norske Teatrets gjeld bli sanert ved statlige bidrag for at likestillingen skal bli mer enn ord.»

Disse medlemmer viser til at etter dette har vi også fått en ny språklov som sier at offentlige organ har en plikt til å fremme nynorsken.

Disse medlemmer viser videre til at det departementet omtaler som økninger i driftsstilskudd for 2024, kun er en flytting av bevilgningen fra spillemidler til budsjettposten.

Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at utviklingen i bevilgningen til Det Norske Teatret har satt scenekunstinstitusjonen i en kritisk situasjon. Dette medlem viser til høringsinnspillene hvor det nå varsles om at det vil kunne svekke teaterets evne til å følge opp det spesielle språkoppdraget som det nynorske nasjonalteateret. Dette medlem viser til sitt alternative budsjett hvor det foreslås en økning på 5 mill. kroner på denne posten.

Kloden Teater

Høyre

Disse medlemmer viser til at det programmerende teateret Kloden teater, for det unge publikummet, kom inn på statsbudsjett etter behandlingen av revidert budsjett for 2023 med et engangstilskudd på 3 mill. kroner på kap. 320 post 75. Regjeringen har valgt å ikke videreføre denne bevilgningen.

Disse medlemmer vil sikre at dette tilbudet overlever, og viser til Høyres alternative budsjett der det er foreslått med 3 mill. kroner til Kloden teater på denne posten.

Dette er i samsvar med NTOs innspill.

Teater Manu

Venstre

Dette medlem viser til at Teater Manu har et viktig oppdrag med å tilby profesjonell scenekunst for 20–25 000 tegnspråklige i Norge. Teatret melder selv at de siste årene har de produsert 1–2 forestillinger per år. Dette medlem stiller seg bak teaterets eget syn om at dette på ingen måte kan kalles et helhetlig tilbud til det døve og hørselshemmede i samfunnet. Det er derfor dette medlems syn at bevilgningen til teateret må økes for å gi rom for flere produksjoner i året. Videre er dette medlem enig i teaterets vurdering av å flytte bevilgningen til teateret over til posten for musikk- og scenekunstinstitusjoner. Dette er et viktig signal for å anerkjenne teateret som en nasjonal scenekunstinstitusjon, noe som er særlig viktig etter at tegnspråk har fått anerkjent status som minoritetsspråk med den nylig iverksatte språkloven. Dette medlem viser til sitt alternative statsbudsjett hvor det foreslås å flytte bevilgningen til Teater Manu fra kap. 320 post 75 til kap. 323 post 70, og samtidig øke bevilgningen med 2 mill. kroner.

Dette medlem viser til sitt alternative statsbudsjett hvor det foreslås å flytte bevilgningen til Teater Manu fra kap. 320 post 75 til kap. 323 post 70.

Dette er i samsvar med NTOs innspill.

Skuespiller- og danseralliansen

Sosialistisk Venstreparti

SKUDA og Musikeralliansen er viktige tilskudd for å sikre utøvende kunstnere en bedre tilknytning til arbeidsmarkedet. SKUDA har gjennom flere år vist hvordan dette kan gjøres på en svært god måte, og det er nå på tide å opprette en tilsvarende satsing for utøvende musikere. Musikeralliansen har fått midler til å utrede en ordning, og gjennom forhandlingene mellom regjeringspartiene og Sosialistisk Venstreparti fikk de høsten 2023 midler til å etablere et tilbud. Det er derfor svært uheldig at regjeringen har valgt å foreslå et budsjett der Musikeralliansen ikke videreføres.

Høyre og Venstre

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre mener at Skuespiller- og danseralliansen (SKUDA) er en sentral del av infrastrukturen i scenekunstheltet. SKUDA har vært med å bedre situasjonen for skuespillere og dansere i periodene mellom deres midlertidige ansettelse og oppdrag, og dermed sikre muligheten for at disse kunstnerne kan utvikle bærekraftige kunstneriske karrierer. Særlig har årene med pandemi vist at ordningen har fungert som et viktig sikkerhetsnett for mange dansere og skuespillere.

Komiteens medlem fra Venstre mener det er behov for å styrke ordningen slik at det gis rom for å ansette nye dansere og skuespillere, styrke arbeidet med mangfold, og nødvendige investeringer for å effektivisere driften. Dette medlem viser til sitt alternative statsbudsjett hvor det foreslås en økning på 5 mill. kroner på denne posten.

Dette medlem viser til de gode erfaringene med SKUDA for å gi skuespillere og dansere forutsigbarhet mellom oppdrag. Dette medlem viser til sitt alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 10 mill. kroner på denne posten til en egen Musikeralliansen. Det vises videre til at CREO allerede i mai 2022 overleverte en utredning for hvordan en slik alliansen kunne settes opp. Dette medlem er kritisk til at regjeringen i sitt forslag ikke foreslår å videreføre satsingen fra budsjettavtalen mellom regjeringen og Sosialistisk Venstreparti for budsjettåret 2023. En Musikeralliansen vil gjøre det mulig for flere musikere å kunne leve av sitt yrke. I forbindelse med opprettelsen mener dette medlem at det bør vurderes hvorvidt man også kan inkludere komponister og låtskrivere i denne alliansen.

Venstre

Dette medlem viser til Venstres alternative budsjett og foreslår å styrke bevilgningene til skuespiller- og dansealliansen (SKUDA), som sikrer dansere og skuespillere rettigheter og inntekter mellom eksterne tilsetningsforhold og oppdrag. Dette medlem foreslår også å bevilge midler til en Musikeralliansen, etter modell fra SKUDA. Det bør i den forbindelse vurderes om også låtskrivere og komponister skal inkluderes i en slik alliansen.

Bak etablering av slike allianser ligger en grunnleggende forståelse av at arbeidsmarkedet for dansere, skuespillere og musikere ikke fungerer på samme måte som for de fleste andre yrkesgrupper. Arbeidshverdagen kan være uforutsigbar og gi vekslende inntekter. Mange jobber i perioder svært mye og med flere prosjekter parallelt, mens de i andre perioder tar ekstra «brøddjobber» for å få økonomien til å gå rundt.

Mange kunstnere lever i all hovedsak gjennom enkeltpersonforetak, og fakturerer for jobbene de utfører. Dette innebærer at de ikke får opptjent trygderettigheter. Selvstendig næringsdrivende kunstnere har anledning til å kjøpe tilleggsforsikring gjennom Nav, men ikke alle finner økonomisk rom til å skaffe seg denne tilleggsforsikringen, og ordningen fungerer heller ikke optimalt for de med kombinasjonsinntekter.

Alliansene styrker kunstnernes stilling på arbeidsmarkedet. Både i Norge og i Sverige har alliansene vist seg å være svært viktige under pandemien, også i åpningsfasen. Alliansene har bidratt til å forhindre kompetanseflukt fra scenekunstheltet og sikret kulturlivet og kulturinstitusjoner fortsatt tilgang

til kunstnere som leverer på høyeste nivå. I tillegg har ordningene minsket behovet for generelle arbeidsmarkeds- og sosiale tiltak.

Rogaland Teater/Akropolis

Høyre og Venstre

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre er positivt innstilt til samlokaliseringen av Rogaland Teater og Museum Stavanger (MUST), også omtalt som «Akropolisvisjonen», nå «Kulturhøyden Stavanger», som omtalt i Stavanger kommunes kommunedelplan for kunst og kultur 2018–2025 og i komiteens innstilling til ny museumsmelding Meld. St. 23 (2020–2021). Nye teater- og museumsbygg gir publikum scenekunst, kultur og kunnskap som innbyr til opplevelser, innsikt og refleksjon. Samspill mellom vern, gjenbruk og nybygg ivaretar området kulturhistoriske identitet, og skaper attraktive uteområder mellom kulturinstitusjonene. Stavanger kommune har en pådriverrolle i utredningen av Akropolisvisjonen for å få til nyskapende samarbeid mellom museum og teater i eksisterende område. Disse medlemmer viser til at både Rogaland Teater og Museum Stavanger har prekære behov for sin bygningsmasse. Dagens bygninger har store begrensninger og gir utfordringer for dagens drift særlig når det gjelder den kunstneriske og kulturelle produksjonen, publikumsfasiliteter, arbeidsforhold, store vedlikeholdsetterlep og tilfredsstillende av dagens krav til miljø, klima og sikkerhet. Visjonen skal realiseres i tett samarbeid med MUST og Rogaland Teater.

Disse medlemmer ser behovet som Rogaland Teater og Stavanger museum har for å få endelig klarlagt muligheten for å bevare, utvikle og bygge ut de viktige kulturhistoriske bygningene på nåværende tomter og nærliggende tomter. Både Rogaland Teater og Museum Stavanger har søkt om prosjektstøtte til å holde fremdrift i prosjektet. Regjeringen sitt forslag dekker ikke dette behovet.

Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge 1 mill. kroner for å ivareta behovet for fremdrift i prosjektet.

Ny ordning for etablerte scenekunstgrupper

Høyre og Venstre

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre mener det er gledelig at regjeringen endelig realiserer den etterlengtede ordningen for etablerte kunstneriske virksomheter på scenekunstheltet. Disse medlemmer støtter øremerkingen på 26 mill. kroner til danse- og scenekunsten.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre ber Kultur- og likestillingsdepartementet utarbeide en forskrift eller retningslinjer for etableringen av ordningen for de etablerte kompaniene, i dialog med etablerte scenekunstnere og kompanier. Forskriften må ta hensyn til behovene som kompaniene har fremmet om langvarig finansiering. Det er viktig at det blir en god bransjefaglig inkludering i arbeidet med utformingen av denne ordningen som sikrer det driftsmessige i like stor grad som det kunstfaglige nivået.

Disse medlemmer viser til at kompaniene Jo Strømgren Kompani og Verdensteateret nå er foreslått flyttet fra kap. 320 post 75 til Norsk kulturfond. Disse to kompaniene bør bli værende på kap. 320 post 75, da den nye ordningen på kap. 320 post 55 tidligst vil være klar sommeren 2024. Videre kan de søke på lik linje med andre kunstneriske virksomheter for finansiering fra 2025.

Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at denne bevilgningen derfor skjermes i forhold til det totale kuttet på posten i Høyres alternative budsjett. Det er en betydelig økonomisk og kulturpolitisk satsning, og vil bidra til et mindre press på produksjons- og distribusjonsvilkårene for den frie danse- og scenekunsten.

Disse medlemmer viser til reduksjoner på posten i sitt alternative budsjett med 53,150 mill. kroner, som er gjennomført for å finne rom for andre prioriteringer.

Nasjonale kulturbygg

Olavshallen

Venstre

Dette medlem mener Olavshallen er på en god måte oppfyller sitt formål om å fremme midtnorsk musikk- og kulturliv. Samtidig er det et tydelig behov for oppgradering. Dette medlem viser i den forbindelse til at Olavshallen i flere år har søkt om midler for å gjøre nødvendige oppgraderinger. Dette innebærer blant annet en oppgradering av Lille Sal som vil gjøre det mulig å benytte i de to store konsertlokalene samtidig. Dette vil være et solid og nødvendig løft for både Olavshallen, Trondheim og landsdelen. Dette medlem viser til sitt alternative statsbudsjett hvor det foreslås en bevilgning på 10 mill. kroner i 2024 ut over regjeringens forslag, med mål om en totalbevilgning på 96,1 mill. kroner.

Grieg-Akademiet

Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at prosjektet nytt bygg for Grieg-Akademiet ikke er med i regjeringens forslag til budsjett. Grieg-Akademiet er musikkutdanning på høyeste internasjonale nivå. Prosjektet ble lagt inn i budsjettet for 2023, jf. Innst. 12 S (2022–2023). Det er svært uheldig at slike prosjekter flyttes inn og ut midt i prosjektfasen, det skaper usikkerhet og uforutsigbarhet for institusjon og studenter.

Gaveforsterkningsordning

Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at gaveforsterkningsordningen siden den ble innført i 2014 og frem til den ble avvirket av den rødgrønne regjeringen, var en stor suksess. Disse medlemmer mener at gaveforsterkningsordningen har fungert som en demokratisering av kulturlivet ved at private donerte til kunst og kultur som de fant verdifull i sitt lokalsamfunn. Staten stilte så opp med inntil 25 pst. av det private bidraget. Ordningen utløste private initiativ til finansiering for kulturlivet for betydelige summer hvert eneste år, søkermassen var stor og over 300 institusjoner mottok midler fra ordningen. Tildelingene viste stor bredde, og det var kulturaktører fra samtlige fylker i hele Norge som fikk penger gjennom ordningen. Rundt 2 500 små og store tiltak har mottatt over 2,6 mrd. kroner siden ordningen ble etablert.

Disse medlemmer viser til at gaveforsterkningsordningen har bidratt til at flere av de private fondene og stiftelsene som har vært viktige aktører for kulturlivet i lang tid, ble tilgjengelige for mange flere aktører enn tidligere.

Disse medlemmer viser til at Kultur- og likestillingsdepartementet bekrefter at private donasjoner økte betraktelig da ordningen ble innført. Et estimat viser at donasjoner utgjorde 2,6 mrd. kroner.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjeninnføre gaveforsterkningsordningen.»

Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er uenig i at det skal være evnen til å tiltrekke seg privat kapital som styrer fellesskapets midler. Flertallet viser til at gaveforsterkningsordningen hadde en veldig skjev geografisk fordeling, som bidro til å skape økt ulikhet i kulturtilbudet i landet. Flertallet viser til at, gjennom avvikling av gaveforsterkningsordningen, har midlene blitt omdisponert innenfor kulturens andel av spillemidlene og brukt til det beste for lokalt og regionalt kulturliv i hele landet. Dette har blant annet bidratt til å kunne prioritere økt satsning på Den Kulturelle Skolesekken, desentralisert ordning for regionale kulturbygg, Kulturrom, fritidsklubbene og tiltak for kulturfrivilligheten.

Kulturinstitusjonene

Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti

Disse medlemmer er opptatte av å sikre at folk over hele landet skal ha tilgang på gode kunst- og kulturopplevelser og støtter regjeringens satsing på både kulturinstitusjonene og det frie feltet, blant annet gjennom økt satsing på institusjonene, lokale kulturtiltak, kunstnerstipender og etablering av en ny tilskuddsordning for etablerte scenekunstgrupper.

Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at kunst og kultur er en viktig del av vår nasjonale infrastruktur og beredskap. Kulturinstitusjonene forankrer oss i vår felles historie, de utfordrer oss, og de åpner opp for det ukjente. De er dermed en viktig brikke i den nasjonale demokratiske infrastrukturen. Disse medlemmers hovedmål i kulturpolitikken er sterke kulturinstitusjoner som er åpne og tilgjengelige for hele befolkningen.

Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at all kultur er ytringer. Et åpent og liberalt samfunn legger til rette for alle ytringsformer. Dette medlem vil ha sterke kulturinstitusjoner og et fritt kulturfelt som blomstrer. Det vil gi oss et mangfoldig kulturtilbud med mange forskjellige ytringer.

Fremskrittspartiet

Kultursektoren forbindes gjerne med offentlig pengebruk og sløseri. Dette medlem er motstander av at skatter og avgifter brukes for å finansiere kultur for eliten. Kulturen må bli mer publikumsrettet og være fri og uavhengig av politisk styring. Det er ikke offentlig finansiering som skal være målet med kulturaktiviteter, men at kulturlivet i størst mulig grad kan leve av å engasjere publikummet sitt. Det er folk flest, og ikke politikerne, som skal velge hva de skal se på og lytte til.

Derfor vil dette medlem gjennomføre store kutt i overføring til kultur som hovedsakelig er finansiert av det offentlige, slik som støtte gjennom Norsk kulturfond og store, tungdrevne institusjoner som Den norske Opera og Ballett.

Forenkling og mindre byråkrati

Høyre

Mindre kulturbyråkrati

Disse medlemmer har som mål å redusere byråkrati og sløsing med ressurser. Disse medlemmer ønsker ubyråkratiske støtteordninger og et enklere regelverk, og vil effektivisere og forenkle kulturbyråkratiet slik at mer penger og ressurser kan gå til kultur, idrett og frivillighet.

MINDRETALLSFORSLAG

Forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen gjeninnføre gaveforsterkningsordningen.

Forslag fra Venstre:

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen om å komme tilbake med en vurdering om å gjøre Arktisk Filharmoni til et nasjonalt orkester, på linje med Oslo-Filharmonien og Bergen Filharmoniske Orkester.

ALTERNATIVE BUDSJETT

Nedenfor følger en oppsummering av stortingspartienes alternative budsjett med vekt på NTOs medlemmer, saker som står på NTOs dagsorden og annet som det etter administrasjonens vurdering kan være verdt å merke seg.

Sosialistisk Venstreparti

Kap.	Post	Virksomhet	Tall i 1000 kr
323	70	Arktisk Filharmoni	12 000
323	70	Norsk Blåseensemble	3 000
323	70	Kloden teater	3 000
323	79 (ny)	Søkbar pott til de store orkestrene for å benytte ny, norsk musikk	1 000
320	75	Rosendal Teater	2 100
320	75	Vega Scene	2 500
320	75	Teater Manu	2 000
320	74	Skuespiller- og danseralliansen	5 000
320	74	Musikerallianse	10 000
320	55	Norsk kulturfond	30 000
320	55	Insentivordning for ny norsk dramatikk	2 500

Høyre

Kap	Post	Virksomhet	Tall i 1000 kr
323	01	Riksteatret	-5 287
323	70	Kloden teater	+3 000
320	55	Norsk kulturfond (Skjerming av scenekunstkompanier)	-53 150
325	01	Kulturtanken	-3 603
320	01	Kulturdirektoratet (lavere ramme)	-10 534
320	72	Kunstnerstipend	-35 000
320	73	Garantiinntekter og langvarige stipend	-13 200
300	01	Kultur- og likestillingsdepartementet (drift)	-3 800
ABE-kutt: 0,5 pst.			

Venstre

Kap	Post	Virksomhet	Tall i 1000 kr
323	70	Arktisk Filharmoni	2 500
323	70	Det Norske Teatret	5 000
323	70	Akropolisvisjonene	1 000
320	74	Skuespiller- og danseralliansen	5 000
323	74	Musikerallianse	10 000
328 [?]	70	Olavshallen (startbevilgning)	10 000
325	75	Bodø Europeisk kulturhovedstad	5
ABE-kutt: 0,7 pst.			

Kristelig folkeparti

Kap.	Post	Virksomhet	Tall i 1000 kr
320	72	Kunstnerstipend	-5 000
ABE-kutt: 0,5 pst.			

Fremskrittspartiet

Kap.	Post	Virksomhet	Tall i 1000 kr
323	01	Driftsutgifter (Riksteatret)	- 6 000
323	21	Spesielle driftsutgifter (Riksteatret)	-2 000
323	70	Musikk- og scenekunstinstitusjoner	-500 000
320	74	Tilskudd til organisasjoner, kompetansesentre mm	-149 000
320	55	Norsk kulturfond	-500 000
320	51	Fond for lyd og bilde	-10 000
320	01	Driftsutgifter (Kulturdirektoratet)	-25 000
325	01	Kulturtanken	-2 500
320	72	Kunstnerstipend	-301 170 (nullet)
320	73	Garantiinntekter og langvarige stipend	-20 000

322	70	Nasjonale kulturbygg	-40 000
325	75	Bodø Europeisk kulturhovedstad	-32 270 (nullet)
300	01	Kultur- og likestillingsdepartementet (drift)	-15 000
ABE-kutt: 1 pst.			

Miljøpartiet de grønne

Kap.	Post	Virksomhet	Tall i 1000 kr
300	22	Belønningsordning for musikk- og scenekunstinstitusjonenes samarbeid med frie kunstnere	20 000

Rødt

Kap.	Post	Virksomhet	Tall i 1000 kr
320	74	Musikerallianse	23 000
320	55	Norsk kulturfond	50 000
325	01	Avvikle Kulturtanken	-69 000
325	1	Styrke DKS	30 000
325	78	Tilskuddsordning for ungdomsstyrte kunst- og kulturprosjekter utenfor de faste kulturinstitusjonene	45 000